

F. Budimir

VRTEC.

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 8.

V Ljubljani, 1. avgusta 1894.

Leto XXIV.

Planíka.

Vrh kamnitih rôber skrita,
Glej, planíka se razevita.
V krêmen ponosite skale
Njene so kalfi pognale.

Gôrske díci goličáve
Osamljéna, brez vonjáve;
Snegu večnemu soseda
V solnčno-jasne dole gleda.

A presádi med evetice
V vrta rahle jo gredice,
Gôrko jug naj vanjo dahne
In planinski cvet — usahne.

Kolíkrátov tudi mène
Tajna sila k dómu žene
Skalovíte zrét višave
Revne moje očetnjave.

Sredi tuje zêmlje krásov
Prêšlih se domišljam čásov, —
Po domovji daljnem vzdíham
In ob vzdihih tèh — usíham . . .

Jos. Volc.

Serafina.

(Povest. — Piše Basnigoj.)

(Konec.)

ilo je štirinajst dnij, odkar je ležal Babuder v tržaški bónnici. Imel je svojo sobico. Okno je bilo zagrnjeno z belo zaveso, da je bilo nekoliko mračno pri bolniku. Ob zglavji je sedela usmiljenka. Videti je bilo, da ni to človeško bitje, marveč duh, angelj varuh, ki čuje ob bolniški postelji. Droben obrazek je bil bel kakor sneg. Oči so bile vprte nepremično na podobo križanega Izveličarja, ki je visela na steni konec postelje. Skoro bi mislili, da ni življenja v tem nebeškem bitji, ako bi se ne bile premikale drobne ustnice, ki so šepetale vročo molitev. Zakaj beli prsti so spuščali redno jagode precej velikega molka, da so na lahko drsele po niti in trkale ob druge. Bilo je to tako skrivnostno ganljivo, kakor da bi z vsako brojanico kanila kapljica iz morja božjega usmiljenja v bolnikovo dušo. Široko pokrivalo je pa nemirno trepetalo, kakor da bi angelj mahljal s perotnicami nad bolnikovo glavo.

Zdajci odpre bolnik trudne oči. Prvi pogled je bil na sv. razpelo. Kakor bi se bil prestrasil, zameži, ali hitro zopet pogleda in pretrgano zašepeta: „Serafina, duhovnika!“ In pri tem pridrsi po lici bolniku solza — oj srečna solza — bridkega kesanja. Serafina se dvigne — tako je bilo ime sestri — in hiti iz sobe. Ko je šla mimo kapelice, poljubi križ in tudi njej je padla solza na sveto Kristovo podobo; ali to je bila solza hvaležnosti in radosti.

Zakaj se je pač radovala Serafina, ko je šla klicat duhovnika, da pripravi nekoga za ostro božjo sodbo, da mu napove smrtni boj in ga povede s sveta, kjer se mu ni godilo slabo.

Dovolj je imela Serafina vzroka, da je jokala solze veselja in hvaležnosti. Saj je spreobrnila z opominjevanjem, prošnjami in vzlasti z molitvijo grešnika na smrtni postelji — bolnika, kateremu je prvemu stregla, odkar je prestopila prag hiše, kjer prebiva trpljenje in smrt. Toda še več! Serafina je vršila junaško delo kreposti. Ona je rešila dušo tistega, kateri jo je nekadaj pehal od sebe, kateri jo je odgnal od materine gomile in ji vzel borno dedičino. Serafina je namreč redovno ime Misličeve Rozalke. Uprav so jo poslali predstojniki v Trst, da opravlja tamkaj dela usmiljenja in precej prvo delo je bilo težko — streči svojemu sovražniku in moliti zanj, ki jo je preganjal. Ali Rozalka si ni zastonj izvolila imena Frančiška Serafinskega. Kakor se je on daroval za druge, kakor je on ljubil do konca vse ljudi zaradi Boga, tako je sklenila živeti tudi sestra Serafina samo božji ljubezni. In da je bila vredna varovanka svojega nebeškega zavetnika, pokazala je sedaj jasno,

Ko je duhovnik zvedel, da ga želi bolnik, ni se mogel prečudit, zakaj vse poskušanje je bilo dotlej zastonj.

Ko so namreč Babudra dopeljali v bónnico, omedlel je in ležal noč in dan v nezavesti. Zdravniki so takoj spoznali, da siromaku ni več pomoči. Obvezali so

mu sicer noge in glavo, ali upali niso, da bi ozdravel. Ko se je prebudil iz nezavesti, pričelo se mu je blesti. Rana na glavi je bila prisajena in huda vročina ga je kuhalo. Kedar je pogledal Serafino, pričel je divjati in klicati na pomoč, češ, rajna Mislička me hoče zadušiti. Drugi niso tega umeli. Serafini se je pa zdelo, kaj teži moža. Toda ni pravila, v kaki zvezi je bila nekdaj z bolnikom. Premagala je grozo in osuplost, katera jo je napadla, ko je spoznala na bolniku znane poteze svojega varuha. Stregla mu je z največjo ljubeznijo in prosila, da so ji dovolili bivati vedno pri njem. Kar jí je storil hudega, bilo je stokrat pozabljeno. Saj je Bog obrnil vse tako, da se je izpolnila njegova sveta volja, ter je privel Rozalko tja, kjer je sedaj tako srečna in zadovoljna. Bolelo jo je jedino to, ker bolnik ni maral duhovnika. Kedar se mu je zjasnilo in je govoril pametno, prašal je vedno, kedaj da ozdravi. Tedaj ga je tolažil duhovnik ter ga pregovarjal na vso moč, naj poskrbi najpreje za svojo dušo, drugo se bo vže naredilo. Ali vse zastonj. Tudi Serafina se je trudila in mu prigovarjala. Ali skrbno je vedno skrivala lice, da bi je bolnik ne spoznal. Zakaj potem bi mu budila gotovo nemirno vest in bi bilo še bolj nevarno, da se mu zmeša popolnoma in da umrje nespravljen z Bogom. Zato je neprehemoma molila in trdno upala — in upanje je ni varalo.

Babuder se je skesano izpovedal in pripravil na smrt. Potem je poklical može in naredil oporočko. Guliča je imenoval izvrševalcem oporočke. Zapustil je tudi tri sto goldinarjev Rozalki Misličevi.

Ko je bilo vse urejeno, čakal je vdan v voljo božjo smrti. Serafina mu je brala pogosto trpljenje Kristovo. Tedaj se je pričelo njemu dozdevati, da je podoben glas vže slišal. Pričel je opazovati natančneje Serafinino lice in nazadnje si ni mogel kaj, da bi je ne prašal, kje je doma.

Serafina ni mogla dalje prikrivati skrivnosti. Morala je povedati, da je njegova nekdanja varovanka Rozalka.

Ne vem, ali bi trdili, da ga je ta novica razveselila ali užalostila. Zaprlo mu je sapo in dolgo ni mogel ničesar reči. Potem jo je pa prosil odpuščanja in ji povedal, da ji je zapustil tristo goldinarjev. Toda pripravljen ji je dati, kolikor hoče; zakaj prepričan je, da ga je njena molitev otela večnega pogubljenja. Sanjalo se mu je namreč, da je prišel pred sodbo in bil obsojen v večni ogenj. Tedaj pride pred nebeškega sodnika nekdanja njegova pastarica Rozalka ter ga milo prosi, naj mu prizanese. On jo usliši. Hudobci odstopijo ter ga puste na svet. Tedaj se je Babuder prebudil in prosil duhovnika.

Serafina ni hotela ničesar. Prosila ga je samo to, da bi premenil oporočko ter tisto svoto določil sirotišnici na Reki, mesto nji. Babuder je slušal — in zvečer istega dne ni bil več med živimi.

Sporočili so takoj Guliču ter mu povedali, da je v bolnici Rozalka-Serafina. Gulič je prišel k pogrebu in privel s seboj tudi Zorico. Kako prisrčno je bilo to snidenje! Koliko sta si imeli povedati prijateljici. Druga drugi sta čestitali, da sta tako srečni vsaka v svojem poklicu.

Babudra so spremili vsi na pokopališče. Malo je bilo pogrebcev. Ali vse je vnemala ljubezen do bližnjega, ki je pa najbolj gorela v srci zares serafiske Serafine.

Moj voz.

7. Košek.

Najhujša vročina pritiska to dobo, zato ni, da bi deval na voz težke stvari; k večjemu kaj lahkega bi se še smelo naložiti, recimo kak košek. No, pa bodi tako: drugi ropotiji na vozi se je pridružil sedaj košek.

Starino so kosili ono leto, in prav takrat je bil košek nov. In kar je tudi nekaj vredno, spletel nam ga je Končnikov Francelj iz domačih vrb. Tam za Savo v protu je rastlo namreč precjè vrbovja — na našem svetu, to sem hotel povdariti. Končnikovi so pa pletli jerbaste, koše in koške ter za to potrebovali veliko vrbovih šibic. V našem protu je zrastlo vsako leto seveda več kakor za jeden košek vrbovja, ali vender smo je prepustili Končnikovim za jeden sam košek, saj so se zelo trudili, predno so porezali, osmukali — sploh pripravili protje in naredili teko lep košek, kakor je bil naš. Le pomislite: še pobarvan je bil, pa kako živo rdeče, vmes so ga pa krasile modre črte.

Ali kaj bi pravil, kako lepo okrašen je bil, ko sem ga pa tako brž pomazal. Torej starino so kosili, jaz sem pa nesel koscem v košku malico: kuhané češnje, kruh je bil tudi poleg sklede in ne pomnim vže natanko, kaj še vse. Košek sem nesel na glavi, zato da bi se manj treslo in bi ne zlival „češnjeve vode,“ katero koseci tako radi pijo. Pa se je res dobro nosilo in bi se bilo tudi srečno prineslo, da bi me ne bil ustrašil sosedov pes. Še sedaj se mi za malo zdi, dasi je vender vže nekaj vode steklo po Savi od tistega dne. Majhen psiček, da bi ga lahko v žep vtaknil in še ruto dejal nanj, pa se mi zakadi pod noge. Kajpada sem se naglo umaknil, da me ni šavsnil; no saj ga je tudi sosed precej poklical k sebi, ali sedaj mi je začela skleda s češnjami nagajati. Takrat ko sem se psu umaknil, nagnila se je nekoliko, sedaj je pa začelo kapljati skozi košek. Pa sem nekoliko postal, češ, da bo nehalo plivkati; ali postajaj in postajaj — ko sem se vnovič prestopil, pa mi je zopet kanila črna kaplja na beli rokav. Koscem ni bilo všeč, ker sem jim razlil toliko „češnjeve vode,“ toda kaj bi se: nesreča je nesreča, siten pes je pa siten pes! Meni sicer ni bilo nič hudega, košek je bil pa le umazan.

No, nič škode nisem imel zaradi te male nezgode, temveč še dobiček. Drugače bi bil moral rabiti stari košek, ki je bil vže ves raztrgan in zato meni prav nič všeč; veste: vedno sem ga moral mašiti, kadar sem šel ž njim po krompir. Pri nas je namreč veljalo očetovo pravilo, da ne sme nihče postopati, otroci tudi ne. Glejte, pa so me nagnali po krompir, kadar niso utegnili drugi. In ker sem vže šel na polje, naročili so mi, naj spotoma prinesem še nekoliko pesinega perja z zelnika ter nažanjem krompirjevca, da ne bom nosil samo tistih pet krompirjev za kosilo. Pa sem šel: rad ali nerad, tega ni nihče vprašal. Vzel sem pa s seboj novi košek, saj sedaj ga ni bilo več tako škoda, odkar sem ga pobarval s „češnjevo vodo.“ Naj vam povem samo tisto, kako se mi je godilo ondaj, ko me je ujela ploha.

I, soporno je bilo tisto dopoldne, soporno, da je bilo še v senci vroče, nikar vže meni, ki sem krompir kopal na njivi. Prav debel je bil tisto leto in veliko

se ga je nakopalo, pa sem ga naložil nekoliko več v košek kakor po navadi. Krompirjevec je bil tudi lep in košat, pese se mi je prav tako nekaj preveč nabralo, ná, nazadnje pa koška nisem mogel zadeti. Za Šmarnogoro je pa gromelo in po Raščici se je vže kadil dež. Hencano bi bil vže rad doma pod streho, zato sem se upiral in upiral, da bi prej ko prej zadel košek. „Ej, še vselej sem ga zadel, da bi ga pa danes ne?“ dejal sem si in se prav krepko uprl. Vzdignil sem ga res, ali to je bilo pa tudi vse, zakaj na glavo ga nisem spravil, ampak zvrnil v razor. Tačas so pa jele kapljati kaplje, take, da je kar zbolelo, kamor je katera priletela. „Tudi dobro,“ mislil sem si, poveznil prazni košek na glavo, počenil v razor, zmolil „češčeno Marijo,“ da bi se srečno prevedrilo in čakal. Raca na vodi! pa je nisem tako slabo ukrenil. Dež je lil, da je bilo kaj, ali namega je padlo le malo, veliko ga je odnesel košek. Pa kaj bi se bal poletenske plohe? Pride, pa preide. Kmalu je zopet posijalo solnce, veter je spodil deževne oblake drugam, jaz sem pa vnovič napolnil košek — vsega pa nisem pobral, če ne, zopet bi ga ne bil mogel spraviti na glavo — in srečno prinesel krompir domov, da smo ga imeli za opoldne.

Najbolj potreben pa je bil košek na jesen, ko smo začeli sadje spravljati. Lepo vas prosim, kam bi bil pa pobiral jabolka in hruške, da nisem imel koška? In ko sem imel vže tako toliko skrbij! Ali ne verjamete? Oče niso hodili trest sadja, mati so prišli pač pobirat, ali glavno skrb sem imel le jaz. No, dobro, da mi je Rahlov Janko tako rad pomagal! Na vsako jablano bi jaz sam ne bi mogel splezati, tudi potresle niso moje šibke roke toliko, da bi bile pocepale hruške in jabolka s koncev vej, ali Janko je prinesel od doma „hlapea“ — kdor ne vé, kaj je to, povem mu:nekaka lestvica — in tudi tako močno je tresel veje, da ni ostalo na njih drugega, kakor k večjemu kaka zelena, zanikarna stvar. Pa še to je sklatil s tistim dolgim drogom, ki je mene kar metal, kadar sem se lotil, da bi ž njim klatil. Da govorim golo resnico, največ sem še opravil, če sem samo pobiral in polnil košek. Ko je bil pa zvrhoma naložen, prijela sva ga z Jankom vsak na jedni strani za roček in ga večkrat počivaje prinesla domov. A da ne pozabim najboljšega! Kako pogosto sem se smukal okrog koška tedaj, ko so bile v njem samo medne hruške, katere sem nabral s kupa! Pa večkrat je bilo treba prebirati kup, zakaj hruške se hitro medé; in še hitreje bi se bile, da nisva z bratom Tomažem vedno stikala pri sadji. Ali tako sva pa vže skrbela, da sva vsako medno hruško, ki bi bila sicer v nevarnosti, da segnije, pohrustala še o pravem časi.

Po zimi smo pa skoro vsako leto še pred novim letom izpraznili košek, in ne samo zato, ker sem ga rabil, da sem v njem nosil repo iz kleti, ampak zato, ker so hruške pošle, jabolka so bila pa drugodi spravljena. Ali za repo je pa košek — pregosposki! V štirinajstih dneh pa je bil strgan. In kaj bi ne bil? Skoro na vsaki stopnjici sva padla, in če zveste še to, da je bil košek vselej spodaj, ne boste se čudili, da so kmalu popokale njegove stene. Popraviti se pa taka stvar ne dá tako lahkó. Končnikov Francelj bi mu bil morda vže še kako pomagal, samo ljubilo se mu ni. Kadar smo mu v misel vzeli kaj takega, vselej nas je silil, da je pametnejše, če kupimo nov košek. Tega pa le nismo hoteli tako brž, češ, za nekaj časa bode vže, morda ga kako popravimo. Ej, pa ga nismo:

če ga oče niso, ki so vender zašili in zakrpali marsikako strgano stvar — drug ga tudi ni. Sam se pa tudi ni, temveč od dne do dne je držal manj repe. To je jasno, da tak ni ostal dolgo. Nekoč se je materi pred pečjo spodtaknilo ob njem, pa so ga vrgli na ogenj, češ, kdo se bo ogibal nebodigatreba nepotrebnega, zgori naj, pa je. Trikrat se je obliznil plamen, nekolikokrat je zaprasketalo in zapokalo — koška pa ni bilo. Ali dokler je bil nov, takrat je bil pa lep in lepo pobaran, v časti smo ga imeli in varovali, dej, nazadnje se mu pa taka zgodi! No, saj se ni samo košku to primerilo, ampak še imenitnejšim stvarem in tudi ljudem: le po svetu glejte in videli boste, da mi o tem ni treba zapisati nobene besedice več.

Kajtimar.

Senica in deček.

„**D**robna ti seničica,
Ljubezniva ptičica,
Oj kakó sem te vesel,
Ker sem v kletko te ujel!

Ljuba moja ptičica,
Drobna ti seničica,
Ko bi ptičica jaz bil,
Nihče ne bi me dobil!“

„ „, Molči, molči, deček moj,
Pesnic tákošnih ne poj,
Ker predobro te poznam,
Da nič boljši nisi sam.

Včeraj tu sedela sem,
V ôkenci se greda sem,
Tožil v izbici si ti,
Da ti ječa ljuba ni!“

Kar senica govori,
Deček sluša in molči,
Vmes pa s kletko se igrá,
Veselí se od srca.

Kletki se zapál odprè,
Ptica smuk! skoz ôkence —
Z veje šibke zdaj glasnó
Pôje pesenco lepô:

„ „, Zdaj veselo naj žgolim,
Ko na prostem spet živim,
Deček me ne vjame več,
Svôbode ne vzame več!

A ti pazi, deček moj,
Da jednák i sklep bo tvoj:
Da kedàj ne padeš v greh,
Mèni da ne boš v posmeh.

Oj navade so hudé,
Mlade naj jih stró roké —
Potlej živel boš lepô,
Príšel v sveto boš nebó.““

Rakulski.

Ljubi svoje sovražnike.

Tam gori pod Stolom
Vsak z enim kolom
So stražo držali,
Medveda čakali.

Nar. pes.

Moj dedek je imel dveindevetdeset let ko je legel v grob. Dolgo je živel, jeli; ali povem vam, da ga je bilo škoda. Mnogokrat se mi še toži po njem in drage volje bi šel daleč, daleč, ko bi mogel biti zopet pri njem ter poslušati njegove modre besede. Žal mi je, da sem bil takrat tako nepazljiv ter sem pozabil toliko lepega in dobrega, o čemur mi je pripovedoval pokojni dedek. Toda po toči ne pomaga zvoniti. On je mrtev, ni ga več; dobiva se še-le v nebesih in tam se pri ljubem Bogu zopet kaj pomeniva.

Ali pray vsega tudi nisem pozabil, kar sem zvedel od starega očeta. Te-le poučne prigodbe se še dobro spominjam.

Po leti je ded zvečer rad polegal pred hišo na hribci. Vnuka, Janko in jaz, sva se pa podila po vrtu. Dostikrat naju je posvaril, kedar sva celo preveč ska-kala. In kako je znal svariti naš ded! Moral si ga slušati. Zato sva ga ubogala kakor ura. Hitro sva pritekla k njemu ter legla vsak na drugo stran v travo. Vedela sva dobro, da zveva kaj novega.

Bilo je prav tistega dne, ko je volk raztrgal Novinove ovce. Po noči so sirote ostale pod milim nebom, pa se je pritepel ta krvolok grdi in jih zadavil petnajst. O tej nesreči smo govorili nekoliko in ded je pravil o volčji krvoločnosti, kateri ne zadošča, da bi ukradel eno ovco, marveč pomori vse, kar jih zaloti. Pripovedoval je, kako je on nekdaj pasel, kako se bal volka in risa, ki sta tulila po noči krog koče. Naju je bilo kar strah in vedno bolj sva se tiščala dedovih kolen.

Nato pa zastavi ded besedo:

Petnajst se je pisalo našega stoletja. Prav v dvajsetem letu sem bil. Cerkev smo tačas pričeli zidati. Krevljev Jaka je pa krave pasel. Gori-le v srenjskem smo ruvali kamenje za novo cerkev, tako pomnim, kakor bi bilo sinoči, ko jo prikadi Jaka preko Vrbe izpod Stola. Ali smo gledali, kaj da prihaja črednik domov, pa s tako burjo. Komaj je dihal, tako je bil zasopen.

Slednjič nam vender pove, da je v planini pod Stolom medved in da preti silna nevarnost živini. Treba je nagle pomoči, da prepodimo kosmatinca ali ga ubijemo.

Hitro smo pustili kamenje ter se razpršili po celi soseski. Zvečer smo se zbrali in enoglasno sklenili, da mora iti od vsake hiše možak oborožen s puško ali sekiro pod Stol še tisto noč, da pričakamo medveda ter ga pobijemo.

Proti polunoči se je napotila lovска četa proti planini. Jaka nas je vodil na mesto, kjer je baje videl medveda. Obkolili smo tisti kraj in se razpostavili krog in krog staje. Celo noč smo gledali tamо in čakali, kdaj jo prihaca medved iz brloga. Toda zdanilo se je; marsikak lovec je vže zadremal, o medvedu pa ni bilo ni duha ni sluha.

Nekateri so se jezili na Jako, da ni prav videl, da se mu je le zdelo. Ali on pokaže v ilovci šapo, ki se je sledila, in vsi smo verjeli. Zato smo sklenili, da počakamo v planini in gremo drugo noč spet nad medveda.

V tem so se doma zbrali dečki. Županov Jožek jim je bil na čelu ter je pripovedoval, kaj da so se sinoči menili možje, predno so šli nad medveda. Bahal se je, da ga gotovo ustreli njegov oče, ker ima najboljšo puško. Hkrati je pa psoval Reznikovega Francka, ker ni od Reznika nihče šel na lov. Reznik je bil takrat bolan in ni mogel iz postelje. Francek je bil pa premlad. Ali hudo, zelo hudo mu je bilo, ker je županov tako zasmehoval njegovega očeta. Toda Jožku ni bilo dovolj, da je delal tako krivico Rezniku. On je privoščil Francku, da bi medved raztrgal njihovo kravico, edino ki so jo imeli. Rekel je celo, da ne bi streljal medveda, ko bi videl, da trga Reznika samega, ker ima puško, pa rajši leži doma, kakor bi šel pomagat medveda loviti.

Drugi dečki so se s početka tudi posmehovali. Ali slednjič jih je bilo preveč in vsi so molčali ter s tem naznanjali Jožku, da jih ne ugaja tako grdo jezikovanje. Nekateri so celo zapustili družbo in se poizgubili po vasi.

Tudi Reznikov je šel in si skrivaj brisal solze. Doma se je pa tiho prikradel v sobo in snel očetovo nabito puško z žreblja ter odšel v gozd za vasjo. Hotel je na planino, da bi nadomeščal bolnega očeta in se tako izognil sitnemu očitanju.

Ko je bil županov Jožek sam na vrtu, vzame sekiro ter gre tudi v vaški gozd. Toda ni šel v hosto, da bi napravljal materi drv; tega županovemu ni bilo treba. Vzel je sekiro le zato, da bi se igral z njo zasekujoč srenjska drevesa in grme, ker se mu je zdelo to opravilo zabavno.

Komaj pa je bil zastavil sekiro na posekano smereko, vže sliši čudno mrmanje in godrnanje. Za seboj zagleda kosmatega medveda, ki je koenjal po hosti. Silno se prestraši in zakriči. Potem pa zbeži iz hoste na plano in spleza na star hrast. Tam poklekne v drevesno kobaljo in trepetaje čaka, ali pride medved za njim, ali ne. Spomni se, da bi bilo dobro, če naseka hrastovo vejo, da bi jo v sili sprožil na medveda. Ta je prišel iz gošče in pogledal, je li varen ali ne. Ko nikogar ne začuti, ziblje se počasi proti drevesu. Gotovo je bil lačen; sicer bi se ne bil lotil človeka.

Kmalu je bil pod drevesom. Jožek je vpil, da bi priklical koga. Ali vse je bilo tiho. Blizo je sicer stala Rotarjeva koča, pa je bila prazna.

Medved je prišel pod drevo. Poželjivo je gledal po Jožku in se uprav pripravljal, da bi splezal na hrast. Tedaj udari Jožek po veji. Ta se odkrehne in pade na medveda. Dobro je dobil. Kar pošibil se mu je hrbet in zakremžil se je, da so se mu resasto naježile dlake krog očij. Pihal je same jeze in kazal močne bele zobe. Jožek je mislil, da bo s tem odpodil zver. Ali medved bi ne bil nikakor odjenjal. Zakaj hrbta mu ni zlomila veja, in zato je še vedno lahko plezal. Hitro se oklene drevesa — in še dva potiska, pa bi bil držal Jožka za nogo.

Takrat pa poči puška. Medved spusti drevo ter se zvali na tla. Jožek je bil rešen. Iz gozda pa priskače ves vesel Reznikov Francek ter nese izstreljeno puško na rami. Slišal je klicanje Jožkovo in hitel gledat, kaj mu je. Ko vidi, da ga hoče medved, vzbudi se mu v srci maščevalna misel. Hudobec mu je šepetal na uho, naj pusti, da požre medved Jožka, ki ga je uprav kar tako hudobno žalil ter privoščil smrt njegovemu bolnemu očetu. Ali tudi angelj varuh ga je opominjal, naj ne zabi Kristusove zapovedi: „Ljubite svoje sovražnike!“ Boj v dobrem srci je bil naglo končan. Francek pomeri, sproži in medved se zvali od hrasta.

Ko Francek pride pod drevo, valjal se je mreina kosmata še po tleh ter grozno tulil. Zato si ni upal blizu in tudi Jožku je ukazal, naj ostane na hrastu tako dolgo, da medvedu odteče kri. Ali še tedaj si ni upal k medvedu. Rekel je Jožku, da mu je vrgel s hrasta sekiro, in s to je udaril zver po glavi. In prav je ravnal, zakaj medved je planil še enkrat kvišku in malo da ni zadel Francka s šapo po lici. Gotovo bi mu bil odtrgal lice. Na to se je pa zgrudil in se ni več ganil.

Jožek prileže z drevesa. Ko bi vi videli, kako ga je bilo sram pred Frankom. Ta ga pa prosi, naj molita v zahvalo angelju varuhu, ki ju je srečno otel smrtne nevarnosti. Zakaj Francek še ni poprej nikdar streljal. Bilo je torej gotovo anglejovo varstvo, da je tako srečno zadel medveda.

Jožek spozna svojo pregreho in prosi Francka odpuščanja. Ta ga je pa objel in od tistega dne ni bilo boljših prijateljev, kot sta bila Francek in Jožek.

Nato so nam naznanili v planino, da je medved ubit. Sli smo vsi veseli domov in nismo se mogli načuditi pogumnemu pa tako blagemu Francku.

Vidita, tako je sklepal dedek, kaj takega se vama ne bo primerilo. Ali so-vražnike bosta pa tudi imela. Pomnita mi dobro, da se ne maščujta nad njimi. Če bi bil Francek pustil, da bi bil medved raztrgal Jožka, kaj bi bil imel od tega? Celo življenje bi ga bila pekla vest, ljudje bi ga bili oštevali, zvedevši, da ga ni hotel rešiti. Pred božjo sodbo bi se mu pa gotovo tudi ne izteklo gladko. Toraj bolje je krivico trpeti, kakor komu krivico delati.

Basnigoj.

Vse je dar iz božjih rok!

Kar imam in kar uživam,
Vse je dar iz božjih rok:
Od Boga to vse dobivam,
Vse je Tvoje, dobri Bog.

Vse, kar ljubi oče, mati
Podelita meni v dar,
Vse se mora Tvoje zvati,
Saj je Tvoja vsaka stvar.

V božjih rokah je življenje,
Bog ga dá in vzame spet,
Delo božje je stvarjenje,
Božje vse, kar ima svet.

Pevaj torej Bogu hvalo
Vsaka stvar iz vse moči, —
Tudi moje srce malo
Vedno Tebe naj časti.

F. Lovšin.

Divja in domača gos.

(Basen.)

Kopala se je domača gos ob bregu deroče reke. Priletela pa je k nji divja gos ter ji govorila:

„Dober dan, ljuba sestra! Kaj se držiš vedno brega? Poglej nas! Visoko letamo po zraku od kraja do kraja, od reke do reke. Ko se naveličamo letanja, spustimo se v vodo in veselo se vozimo po nji, dokler se nam ljubi. Če se pa približa sovražnik, skrijemo se mu pod vodo, in ne more nam do živega. Takó prijetno in prosto je naše življenje. A vaše — kako pusto! Ves dan vas nadzrujejo in zvečer vas zapró v hlevček, uboge sirote. Pač zlobni so ljudje, da vam kraté ljubo prostost.“

„Da, prav praviš“, odgovori ji domača gos! „Glej, ni se še jelo mračiti, vže prihaja deček po-me, da me odžene domov! Oj bridka pokorščina!““

„Čuj, mene pa kličejo drage prijateljice iz visočine. Zdrava zlata svoboda!“ Divja gos se vspne kvišku. Ali na bregu se prikaže lovec. Pok! — gos zatrepeče, pade v vodo in se ne gane več. — Domača gos trepetaje gleda psa, ki nese divjo sestro iz vode. Misli pa: Boljša je varna pokorščina kot nevarna svoboda.

Rastislav Posavec.

Dobro je razsodil.

Aleksandriji je živel oče, ki je imel vže doraslega sina. Stanovala sta v lepi jednonadstropni hiši. Sin je bival v pritličji, očetovo je bilo pa prvo nadstropje. Pečala sta se vsak s svojim obrtom; če se prav ve, bil je oče prekupec, sin pa čevljar. Živela sta srečno in mirno.

Kar se primeri, da očeta ujame nevihta; ves premočen pride domov — ter se prehladi. Tako mu je stopilo v noge, da ni mogel po stopnicah. Kaj je hotel? Sinu je rekel, da naj se preseli v prvo nadstropje. Sam se je pa zdravil v pritličji. Skoro celo leto se je grel in kopal, predno je odpravil trganje iz nog. Ko popolnoma okreva, veli zopet sinu, naj se preseli v pritličje.

Toda ta ukaz ni bil sinu všeč. Prijetno se mu je zdelo v svetlem zgornjem nadstropji. Ves dan je požvižgaval pri odprttem oknu in nabijal svoja kopita, da je bilo veselje. A nihče ga ni motil.

Spodaj je bilo pa drugače. Če je le odprl okno, vtaknil je vsak svoj nos skoz nje ter pogledal, kako vleče smolar dreto.

To mu ni bilo po godu. Zato je zapiral okno in se jezil nad radovednim ljudstvom, da se mu je skrivil marsikak žebelj, ker ga je prejezno udaril po glavi. In sedaj naj bi se zopet preselil v pritličje? Tega vže ne, mislil si je, in se ni menil za očetov ukaz.

Stari oče je prosil z lepa, svaril resno, ukazoval, ali vse je bilo bob ob steno. Sin je sicer molčal, toda slušal ni in v svojo mer nabijal podplate in jih obadal s šilom.

Slednjič je bilo očetu vže preveč sinove trmoglavosti. Napravi se lepega dne, gre k turškemu sodniku in zatoži sina. Kmalu dobita oče in sin pečata od sodnije.

Ko stopita pred sodnika, pogleda ta sina od nog do glave ter vpraša očeta:
„Ali je ta vaš sin?“

„Moj sin Janez je ta,“ odgovori oče.

„Moj nepokorni sin Janez,“ popravi sodnik.

„Kake vere je vaš sin, oče?“

„Take, kakor jaz — katoliške.“

„Ali si res katoličan?“ praša Turek sina.

„Zares.“

„Naredi mi križ, kakor ga delate katoličani!“ veli ostro sodnik.

Sin se ne obotavlja, marveč takoj prične: „V imenu Boga Očeta in Sina“ — „Dovolj,“ zavpije sodnik. „Tvoja vera te uči, da je oče višje, kakor sin. Toraj živi po veri in hajdi v pritličje, oče pa v prvo nadstropje!“

Sodba je bila sklenjena. Sina je bilo sram, da ga je Turek tako naglo ugnal. Ali spoznal je dobro, da ni dovolj, če se lepih naukov le učimo; treba je, da tudi po njih živimo.

Naum.

Danes meni — jutri tebi.

Rožičeva Franica je bila pridna za delo. Rada je ubogala, rada je molila, rada se je učila. Poredna pa je bila tudi. Svoji starejši sestri Anici je kaj rada ponagajala. Časih so se ji smejali, ko je napravila kako nedolžno šalo. Časih pa je morala tudi brez kosila na delo, ko se je šali pridružila nagajivost in porednost.

* * *

Anica je nastiljala živini. Nesla je vže nekaterekrati poln koš mahú v hlev. Naposled naloži še poln koš detelje za pokladanje. Predno pa ga odnese, gre še poprej popravljal pod živino.

Franica ji je pomagala nositi deteljo izpod strešja. Ko čaka Anice, da ji pomaga zadeti, in sedi na stopnicah, šine ji hitro poredna misel v glavico. Ustnice se ji nategnejo na smeh, robec potegne na čelo, z roko pogladi lice in smuk bila je v veži.

V veži je stala tehntica. Hitro pograbi Franica največjo utež, nese jo pohujeno v senico, da je Anica ne zapazi, in vrže utež v koš, z deteljo nabasan, da se je koš kar zamajal. Poredno pogleda proti hlevu in smuk — še enkrat v vežo. Vse uteži je pobrala in znosila v koš. Na tihem pa se je smejala in mislila: To bode stokanje, kadar Anica zadene koš na rameni.

Hitro spremeni Franica svoj obraz. Začne se grenko in grdó držati, kakor bi ji kure malico snele, modro stopi proti hlevu in nevoljno zakliče skozi hlevna vrata:

— Kaj misliš, da te bom čakala sedem laških let? Jaz grem po vodo.

— Pojdi, kamor hočeš, odvrne Anica in prisloni k zidu vile, s katerimi je steljo popravljala pod živino.

Franica je že odšla s škafom po vodo.

Anica stopi iz hleva in govori sama sebi: „Misli, da brez nje ne morem zadeti tega koška!“

Kmalu zagrabi za koš, da ga vzdigne in nese v hlev. — „Ojoj! to je pa teško, kakor da bi kamen vzdigovala. — Nisem mislila, da je detelja tako teška. Ko bi bila ravnonkar z njive vzeta, ne rekla bi nič, a tako suha, kakor je, in tako teška, to je pa vender čudno.“ Tako je modrovala Anica in poskušala vzdigovati. Toda ni šlo. Že gleda krog sebe, da bi ji kdo pomagal zadeti. Na tihem si je mislila: „Franica je vže prav imela.“

Kar se vrne Franica s škafom vode na glavi. Poredno se nasmeje Anici in kliče ji od daleč: „No, to si za nič! Še takega koška sama ne vzdigneš.“

Anica pa se drži grdo in vže je mislila reči Franici, da ji pomaga, ko bi se Franica ne bila iz nje norčevala.

Ko Franica izgine v vežo, začne Anica deteljo iz koša metati, češ: „bom pa dvakrat nesla.“

Toda Franica je to opazila pri vežnih dverih in zakliče ji, gredoč proti nji: „Počakaj, da ti pomagam!“

Ko se Anica spet uprè s hrbtom v koš, da bi vzdignila, Franica hitro dvigne največjo utež iz koša in položi skrivaj za stopnice. A ni šlo. — Daj

še enkrat, oglasi se Franica in spet dvigne utež iz koša. Nekoliko ste vzdignili, a ni še šlo.

Tretjič pa je šlo, dasi je ostalo nekaj malih utežij še v koši, ker jih Franica ni mogla tako hitro poiskati v koši in dvigniti.

Komaj je prinesla Anica koš v hlev. Vrgla je sebe in koš na tla. Franica pa se je poredno smejava gredoč za njo.

Ko pa Anica koš povezne — glej! zvalé se tudi uteži po detelji.

Franica se zasmeje na glas in zavpije: „Kaj pa to nosiš v koši?“

A predno je znosila Anica svojo jezico nad njo, Franice že ni bilo v hlevu.

* * *

Obe bi bili radi povedali materi: Anica, da bi zatožila Franico, Franica, da bi pokazala svojo pretkanost. Vendar nobena ni tega storila: bali ste se, da bi ne bili opoldne brez kosila. Pa Anica se je hotela maščevati nad Franico.

Drugi dan popoludne ste šli z vozičkom v polje proso plet. Pleli ste že dobro uro. Solnce je dobro pripekalo. Pleli ste vsaka od drugega konca in skušali ste se, katera bode prej na sredi. Franica je bila dokaj mlajša in seveda ni bila kos sestrici, da si Anica tega ni hotela pokazati in je rajše bolj na široko in temeljito plela, le da je Franica prej bila na sredi. Vedela je tudi, da bode sestrica opešala, ker se preveč žene.

Čez dobro uro nakrat ni bilo Franice več videti iz prosa. Anici se je zdelo, da je Franica zaspala v razorji. Ko pa pripadle do konca razora, zagleda sestrico na vozičku, na katerem je bilo vže nekaj plevela naloženega. Spala je Franica. Vročina jo je bila premagala.

Anici pa se je to hudo dobro zdelo. Najrajše bi bila samega veselja plosknila z rokama, ko bi se ne bila bala, da se Franica vzbudi. Premišljuje, kaj bi naredila in kako bi se zmaščevala nad sestro. Takoji je prišla na misel včerajšnja Franična porednost,

— Aha, izdihne skoro na glas, vzame konopec za povezavanje voza in urno priveže z njim Franico na voziček. Nogi ste ji viseli z voza dol, tako da je le polovico voza zaledla. Ko jo tako poveže z vidnim zadovoljstvom, ne da bi Franica kaj občutila, hitro nanese še ostali plevel na kup, strese ga in naloži na zadnji konec vozička. Ko se ji tako vse posreči, začne tudi še na sestro plevela nalagati. Takrat pa se vzbudi Franica.

Oh, to je bilo prošnjâ in joka! V začetku se je še smejava. Ko pa vidi Anico, da resno misli jo tudi domov tako peljati, spustila se je Franica v jok, hotela je z rokama raztrgati konopec sè sebe, a ni se dalo — tudi roke so bile pod konopcem.

— Ha, ha, ha! smejava se je Anica vso pot. Ko pa je Franica videla, da ne pomaga ne prošnja ne jok, začela se je tudi ona smejeti in celo norčevati iz Anice, češ, peljati me móraš domov!

Anica pa je Franici pravila vso pot: „Dan es meni — jutri tebi,“ učili smo se v šoli. Ali bodeš še kdaj tako meni nagajala?

— Nikoli več, samo odveži me, da naju doma ne bodo videli.

— Poprej ne, da pripeljem na vrt.

Toda materino skrbno srce in bistro oko je vse to zapazilo in slišalo. Stali so mati za kozolcem in gledali, ker deklet tako dolgo ni bilo in past se je mudilo.

Mati stopijo izza kozolca, Anica popusti voziček in steče naprej, Franico pa so mati odvezali, da je peljala voziček s plevelom domov — —

Večerje tisti večer ni dobila ne Anica ne Franica.

P. B-c.

Semena za rajske vrt.

5. Kdo vé?

Kdo vé, kdo vé, pod ktero streho
Zatisnil zadnjič bom oči —
Kje duša se mi v smrtnem boji
Telesnih oprostí vezi?

O kólikrat bi tjá pohitel,
V bodočnost svojo tam bi zrl
In môlil bi iz duše vroče,
Da enkrat srečno bi umrl.

Kdo vé, kdo vé, pod ktero rušnjo
Razpade truplo té mi v prah —
Kje mojemu li križu samši
Podstav kamnit bo dičil mah?

O kólikrat bi tjá pohitel,
V bodočnost svojo tam bi zrl
In môlil bi iz duše vroče,
Da enkrat srečno bi umrl.

Kdo vé, kdo vé, pod kterim něbom
Vstajenja mi zasíne žar —
Kje s truplom spet se duh mi snide,
Da več ne loči se nikdar?

O kólikrat bi tjá pohitel,
V bodočnost svojo tam bi zrl
In môlil bi iz duše vroče,
Da enkrat srečno bi umrl.

Jos. Volc.

6. Naša volja.

Sama ob sebi ne pride nobena stvar naprej; vsaka potrebuje neke moči, neke sile, da se premakne in dalje pomika. Enako je pri človeku. Za vsako dejanje potrebuje neke moči. Osobito za dušni napredki, za

lepšanje srca potrebuje stalnih sil, da more dospeti do sreče časne in večne. — Katera pa je ta moč? Naj primerim z železničnim vlakom. Naše misli so, rekel bi, drva, domišljija nam jih poišče, um jih sklada v pravi red, zanetijo pa jih naše želje; volja pa je slična razgretemu soparu, ki stroju daje gibalno moč. Po mislih in željah se vzbudi naša volja; in čim krepkejše so misli in želje, tem krepkejša je volja. Volja, — krepka, junaška volja je tista moč, ki vodi človeka do dejanj, do napredka, do sreče. Torej po krasnih mislih in blagih željah voljo vzbujati, z božjo pomočjo krepti in v pravo stran nagibati, bodi naloga našega življenja. Zato lahko zapišem kar na kratko: Srečen bodeš časno in večno, **ako hočeš!**

7. Čas je denar.

„Koliko si star?“ „Dvanajst let!“ — „Ali si že kdaj štel, koliko minut je preteklo od tvojega rojstva? To je velikansko število: 6,220.800!“

Vsaka izmed teh minut je prišla pred Boga. Bog je vse presodil in pretehtal, imajo li pravo vrednost in pravo težo. Kakor ima vsak denar podobo vladarjevo, ima tudi vsaka minuta utisnjeno podobo, kakoršno ji je dal tvoj namen. Minute, katere si davoral Bogu, imajo božjo podobo, in le take imajo veljavno v večnosti, vse druge so pred Bogom kakor slab ali ponarejen denar.

Listje in cvetje.

Zopet mora „Vrtec“
žalovati ob izgubi jed-
nega marljivega in na-
debdugnega sotrudnika.
Umrl je namreč 3. ju-
lijia č. gosp.

Janez Kolarič,

kaplan v Dramljah na Štajerskem. Rojen je bil blagi pokojnik 6. maja 1869. Nižjo gimnazijo je dovršil v Ptiju, višjo v Ljubljani, bogoslovje pa v Mariboru, kjer je bil dne 25. julija lanskega leta v mašnika posvečen. Torej ni še deloval jedno leto v vinogradu Gospodovem in vže ga je poklical, da prejme plačilo za svoj izredni trud. Njegove lične pesnice v „Vrteu“ imajo podpis „Rakulski.“ Naj v miru počiva!

Urbanček, zaspanček.

„Le vstani, Urbanček,
Že ptički žgole,
Dobil bodeš žganček,
Šest ura je vže!“

Tako so ga mati
Klicali vsak dan,
A hotel ni vstati,
Vse bilo zaman.

Zaspanček, Urbanček,
Le stega roke,
A muca mu žganček
Iz sklede poj.

Ko vstane, zapazi,
Da žgančkov več ni,
V zapeček se splazi,
Pustó se drži.

„Če rano kdo vstaja,
Pregovor veli,
„Mu kruha ostaja,
Veselo živi.“

F. Lovšin.

Kratkočasnice.

Tujec išče stanovanja ter vpraša hišnike: „Ima-li vaša hiša jutranje solnce?“ — Hišnik: „Da; toda še le o p o l d n e !“ „Hej, kočijaž, koliko stane do kolodvora?“ „Jedno kromo. Kar vstopite!“ „Hvala! Hotel sem le zvedeti, koliko si prihranim, ako grem peš.“

Na mitnici: „Kaj vozite na tem vozičku?“ — „Pol teleta.“ Mitničar: „Živo ali zaklano?“

(Čudoviti stroj.) Navadna žepna ura tikne 17.160krat vsako uro, toraj 411.840krat na dan in 150.424.560krat na leto. Ako se dobra žepna ura skrbno varuje, gre včasih po 100 let prav, in v tem slučajbi tiknila 15.042.456.000krat. Ura je narejena iz trdne kovine in dovolj umeten stroj; a poznam še drug čudovit stroj, ki je iz veliko mehkejše snovi in vendar tikne 5000krat v eni uri, 120.000krat vsak dan in 43.830.000krat vsako leto. A ta stroj deluje malokrat po 100 let; pa ko bi se gibal 100 let, tiknil bi 4.383.600.000krat. Človek bi mislil, da se ta stroj poprej obrabi nego ura, pa temu ni tako. Vsakdo ima ta mali strojček pri sebi in lahko čuti njegovo tikanje; imaš ga tudi ti, predrago dete, ker ta trdni in čudežni stroj je — srce!

Nove knjige in listi.

Stariši, podpirajte šolo! Nekoliko besedij o skupnem vzgojnem delovanju domače hiše in šole. Napisal Anton Kosi, učitelj v Središči. — Druga izdaja. V Ljubljani. 1894. V založbi pisateljevi. Natisnila „Kat. Tiskarna.“ Cena jednemu izvodu je 12 kr. 25 iztisov velja 2 gld. 75 kr., 50 izvodov 5 gld., 100 izvodov 9 gld. Kakor vže kaže naslov, namenjena je ta knjižica staršem in vzgojiteljem. Marljivi gospod pisatelj najprej povdarda veliko vplivnost modre vzgoje za človeško življenje; po tem razklada, kako bodi vzgoja vzajemno razdeljena med rodovino in šolo, in podaje navodila, kako naj se otrok pripravlja za šolo v predšolski dobi in kako naj potlej redno hodi v šolo. Da se bo pa dosegel ta namen: naj se otroku ne jemlje zaupanje do učitelja in šole;

naj stariše zanima to, kar se otrok uči v šoli, in večkrat naj pri učitelju poprašajo po njem. Prekoristni spis se naslanja na zdrava načela prvega slovenskega pedagošega Slomška i. dr. Zarad tako zelo imenitne vsebine želimo, naj bi se knjižica pridno širila med onimi, katerim je namenjena.

Orechovski Bračko pa „Slovenski Gospodar.“ Svojim gornjeradgonskim grajanom na predsođe spisal J. Žitek, dosluženi gimn. profesor. Maribor 1894. Založil pisatelj. Tisk tiskarne sv. Cirila. Cena? — Radi naznanjamo in priporočamo dobre domače knjige in knjižice; a zarad omenjenega prostora moremo natančneje ocenjevati le take spise, ki so namenjeni mladini in njegovim vzgojiteljem.

Nazorni pouk v ljudski šoli. I. del. Spisal František Gabršek. Izdal in založilo „Pedagoško društvo“ v Krškem. V Ljubljani. Natisnila „Narodna tiskarna“ 1894. Str. 276. Cena 1 gld. 50 kr. — Marljivi g. pisatelj si je tvarino razdelil v 3 dele. V navzočem I. delu praktično razpravlja v 40 oddelkih učno tvarino za 1. šolsko leto; II. delu bode enako nadaljeval za 2. šolsko leto; za III. del nam pa obeta teoretično razpravo o tem predmetu. Da bode vsakemu — celo vže skušenemu — učitelju, kateremu je izročen najtežavnejši pouk prvencev, vrlo dobro došla ta kako skrbno in spremno sestavljena knjiga, ume se samo ob sebi; a prav toplo jo priporočamo tudi vsem onim, katerim je zasebno izročen prvi pouk, ali kateri hočejo začetnike za šolo pripravljati. Tu se lahko praktično učijo, kako je treba malim

dušno hrano razdrobiti, osoliti in zabeliti (z zgodobami, pesnicami, ugankami itd.) ter takoreč zvezčiti z njimi.

Pouk o črtzih (planih). Spisal in z 59 podobami pojasnili Jos. Bezaj, meščanski učitelj in e. kr. okrajni šolski nadzornik v Krškem. Drugi pomnoženi natis. V Celji 1894. Založilo „Pedagoško društvo“ v Krškem. Namen tej praktični knjižici je izražen že v naslovu, in da je res sposobna ga dosezati, kaže potreba drugega natisa.

Krščanski nauk za prvence (prvo in drugo šolsko leto). Sestavil Simon Zupan, katehet. Šesti natis. Z dovoljenjem visokocästitega knezoškofijstva. V Ljubljani 1894. Založila „Katoliška Bukvarna.“ Tisk „Kat. tiskarne.“ Velja vezan 10 kr. — Ker je Blaznikov „Kratki katekizem“ za prvence semterje pretežek, če se tudi izpuščajo nekatere vprašanja ali celo nekateri oddelki, bila je srečna misel, prvencem podati olajšano a vendar kar moč popolno učeno knjižico. O njeni rabnosti je pač najboljši dokaz to, da je bil v kratkih letih potreben že šesti natis.

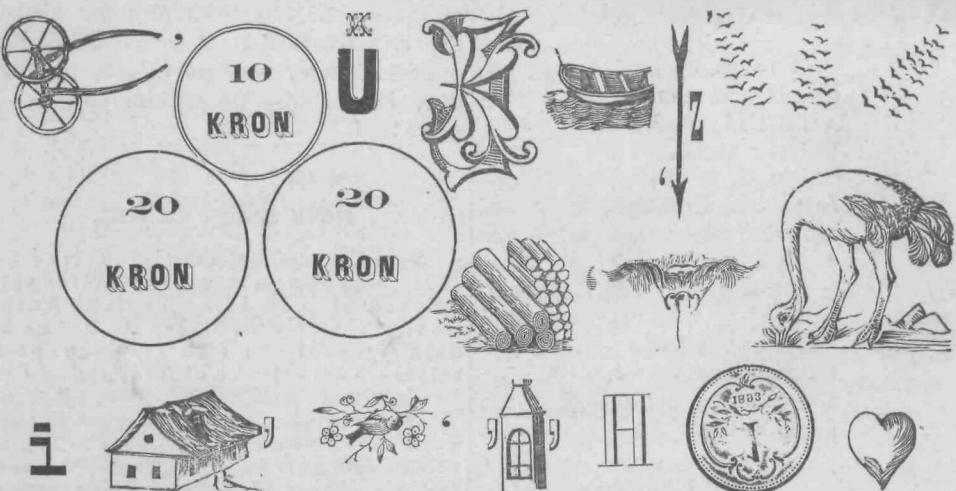
Odgonetka obeh ugank v št. 7. je ista:

Nebo.

Dopisnica uredništva: G. Rastisl. Posavec: „Strah — huda vest“ pride v kratkem na vrsto. Hvala! Le kmalu spet kaj! — G. Skalomir. Vaše pesnice niso godne za natis.

Rebus.

(Priobčil Josip Novak.)

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

„**Vrtec**“ izhaja 1. dné vsakega meseca in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Napis: Upravnštvo „Vrtcevo“, mestni trg št. 23. — Uredništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdajatelj in urednik **Ant. Kržič**. — Založnica **Ivana Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.